

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри історії України

_____ Олександр ЗАВАЛЬНЮК

26 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН З ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ У ЗВО

для підготовки фахівців *третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти*

за освітньо-професійною програмою *Історія*

спеціальності *В9 Історія та археологія*

галузі знань *В Культура, мистецтво та гуманітарні науки*

мова навчання *українська*

2025-2026 навчальний рік

Розробник програми: Олександр КОМАРНІЦЬКИЙ, доктор історичних наук,
професор, професор кафедри історії України

Затверджено на засіданні кафедри історії України

Протокол № 16 від 26 серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Олександр ЗАВАЛЬНЮК

26 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми _____ Анатолій ФІЛІНЮК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення курсу: підготовка майбутніх докторів філософії до здійснення професійної діяльності з організації навчання історії та суміжних дисциплін спеціальності 032 Історія та археологія в закладах вищої освіти з дотриманням сучасних дидактичних принципів, надання базових теоретичних знань, практичних умінь та навичок, що становлять основу фахової підготовки майбутніх викладачів.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік навчання	2025-2026	2025-2026
Семестр вивчення	4	4
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	30
Лекційні заняття	14	14
Практичні заняття	16	16
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60	60
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Статус дисципліни *обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.*

4. Передумови для вивчення дисципліни – вивчення опирається також на вже отримані знання з таких освітніх компонентів: «Філософія науки та організація наукової діяльності», «Управління науковими проєктами», «Теорія та методологія дисертаційних досліджень з історії та археології», «Інформаційно-комунікаційні і цифрові технології обробки історичної інформації в наукових дослідженнях».

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері дослідницько-інноваційної і професійної діяльності в галузі історії
-----------------------------------	---

	та археології, що передбачає застосування сучасних теорій, підходів, принципів і методів з історії та археології і професійної практики з обраної спеціальності, та проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК 03. Здатність до абстрактного і критичного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення й аналізу наукової інформації з різних джерел. ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 08. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності. ЗК 10. Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності. ЗК 11. Здатність дотримуватись етики, принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях і науково-педагогічній діяльності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 03 Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні і цифрові технології у професійній і науковій діяльності. СК 06 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері історії та археології і забезпечувати якість виконуваних досліджень та дотримання права інтелектуальної власності. СК 07 Здатність здійснювати процедуру інформаційної цінності джерел за допомогою порівняльного аналізу з іншими джерелами. СК 08 Здатність проводити навчальні заняття за забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб аспірантів. СК 09 Здатність реалізовувати професійні компетентності з виконання трудових функцій викладача закладу вищої освіти у процесі підготовки фахівців спеціальності 032 Історія та археологія з дотриманням студенто- та аспірантоцентрованого підходу. СК 10 Здатність здійснювати і розвивати науково-педагогічну й освітню діяльність у закладах вищої освіти (наукових установах) в сфері історії та археології з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду.

	СК 11 Уміння забезпечувати підготовку текстів навчальних і наукових видань, навчально-методичного контенту із забезпечення освітнього процесу.
--	---

6. Програмні результати навчання:

ПРН 01 Володіти передовими теоретичними, концептуальними та методологічними знаннями, загальним науковим кругозором, необхідним для критичного аналізу та переоцінки наявних знань і професійних практик у сфері вітчизняної, світової історії та археології.

ПРН 02 Розуміти загальні принципи, методи історичних наук, а також фундаментальну, загальнонаукову і конкретно-історичну методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері історії та археології і у викладацькій практиці.

ПРН 05 Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 08 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому українською та іноземною мовами результати досліджень, наукові та прикладні проблеми освіти, оприлюднювати результати власних досліджень у наукових публікаціях в провідних вітчизняних і міжнародних наукових виданнях.

ПРН 09 Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі науково-прикладні проблеми у сфері спеціальної та/або інклюзивної освіти з урахуванням правових, етичних та економічних аспектів, забезпечувати захист інтелектуальної власності.

ПРН 10 Вміти викладати зміст навчальної дисципліни в обсягах, оптимально придатних для сприйняття студентами і здобуття ними очікуваних результатів навчання.

ПРН 11 Вміти здійснювати розробку навчально-методичного забезпечення, підготовку та прочитання лекцій; проводити семінарські / практичні заняття, організовувати самостійну і індивідуальну роботу студентів, в межах дисциплін, які вони вивчають, а також оцінювати результати їх навчання із застосуванням методів і технологій, які найкраще відповідають цілям оцінювання, змісту і характеру навчальної дисципліни, її окремих складників..

7. Методи навчання: Словесні, наочні методи: лекція, пояснення, дискусія, диспут, брейнстормінг («мозковий штурм»), проблемні ситуації, робота з першоджерелами, словниками, посібниками та іншими джерелами інформації, робота з інтернет-публікаціями та матеріалами вебсайтів, використання наочних засобів, проблемно-пошуковий метод, метод

критичного аналізу, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання.

8. Засоби діагностики результатів навчання: опитування, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема із використанням модульного об'єктноорієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, аспірантські презентації та виступи на наукових заходах.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна та індивідуаль робота
Змістовий модуль 1. Основи організації освітнього процесу у ЗВО					
Тема 1. Вступ до курсу. Дидактичні основи підготовки спеціалістів вищої школи в історичному контексті	11	2	2	-	7
Тема 2. Організація освітнього процесу в системі підготовки фахівців спеціальності 032 Історія та археологія	12	2	2	-	8
Тема 3. Організація кредитної трансферно-накопичувальної системи у закладах вищої освіти.	11	2	2	-	7
Разом за змістовим модулем 1	34	6	6	-	22
Змістовий модуль 2. Методи інноваційного викладання дисциплін галузі історії та археології у закладах вищої освіти. Організація та методика проведення наукових досліджень					
Тема 1. Методичні основи традиційного інноваційного викладання дисциплін спеціальності 032 Історія та археологія у ЗВО	12	2	2	-	8
Тема 2. Форми здобуття освіти та організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.	10	-	2	-	8
Тема 3. Основні види	11	2	2	-	7

навчальних занять у закладах вищої освіти					
Тема 4. Основні форми контрольних заходів та оцінювання знань здобувачів вищої освіти.	11	2	2	-	7
Тема 5. Система організації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти, види кваліфікаційних робіт та їх виконання.	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 2	56	8	10	-	38
Разом годин	90	14	16	-	60

10. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні питань практичного заняття, виконанні аналітичних завдань. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Формою підсумкового контролю є екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: практичні заняття – 20 балів, модульна контрольна робота – 30 балів, самостійна робота – 5 балів, індивідуальні навчально-дослідні завдання – 5 балів.

Поточний і модульний контроль (60 балів)				Екзамен	Сума
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Індивідуальні навчально-дослідні завдання	40	100
20 балів	30 балів	5 балів	5 балів		

Оцінювання практичного заняття

Оцінювання на практичних заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні

		документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» [URL: https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view](https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view)

Оцінювання самостійної роботи (5 балів)

Контроль за самостійною роботою відбувається на консультаціях за 5-бальною системою оцінювання. Дозволяється захист питань самостійного опрацювання у формі колоквиуму (усно). Успішно виконана самостійна робота вважається, якщо аспірант отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів, виділених на неї, тобто не менше як 3 бали.

Критерії оцінювання

5 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; повнота розкриття завдань; розкриття ключових аспектів завдань. Виконані завдання чітко структуровані. Текст не містить граматичних помилок. Матеріал завдань
----------------	--

	представлено у повній та закінченій формі.
4 бали	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані, текст не містить граматичних помилок. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.
3 бали	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань; не усі питання опрацьовано. У тексті зустрічаються граматичні помилки та неточності. Матеріал завдань частковий або не завжди закінчений.
2-0 балів (не зараховано)	Студент допускає грубі помилки при виконанні роботи. Не розуміє сутність її виконання. Не може розкрити та обґрунтувати поставлені питання. Студент не здатен захистити виконані завдання.

Оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань (5 балів)

Оцінювання індивідуальної навчально-дослідної роботи з курсу «Інноваційні технології методики викладання фахових дисциплін з історії та археології у ЗВО» здійснюється на консультації шляхом доповіді-презентації аспірантами отриманої тематики.

ІНДЗ оцінюється максимально у 5 балів, мінімально допустима кількість балів – 3.

Критерії оцінювання ІНДЗ

5 балів	Зміст доповіді відповідає обраній для дослідження темі. Здобувач освіти вийшов на високий рівень теоретичних узагальнень, провів детальний аналіз явищ і процесів у досліджуваному об'єкті. Здобувачем повністю розкритий зміст роботи. На основі проведених досліджень та облікових робіт зроблені ґрунтовні висновки, узагальнення.
4 бали	Зміст доповіді відповідає обраній для дослідження темі, містить всі необхідні структурні компоненти. У презентованій роботі допущені неточності в теоретичному узагальненні матеріалу. На основі проведеного дослідження зроблені висновки.
3 бали	Зміст доповіді відповідає обраній для дослідження темі, однак відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами та алгоритм розв'язання поставленої проблеми. У презентованій роботі наявний стислий аналіз явищ і процесів на досліджуваному об'єкті, але прослідковуються проблеми в узагальненні матеріалу. На основі проведених досліджень та облікових робіт не чітко зроблені або й відсутні висновки.
2-0 балів (не зараховано)	Зміст доповіді не відповідає обраній для дослідження темі. У презентованій роботі наведені дані, що суперечать обраному джерелу. Нерозкритими залишаються поставлені у роботі завдання.

Оцінювання модульної контрольної роботи (30 балів)

Після вивчення усього матеріалу здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі (у вигляді відповідей на три питання). До її написання допускаються усі студенти. Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається із 3 питань, які оцінюються по 10 балів.

З дисципліни «Інноваційні технології методики викладання фахових дисциплін з історії та археології у ЗВО» здобувачі пишуть одну модульну контрольну роботу.

Критерії оцінювання

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	9-10 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на питання демонструє глибокі знання, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповіді на поставлене завдання.
«добре»	7-8 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	6 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на питання дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	5-0 балів (не зараховано)	Відповіді здобувача вищої освіти на питання не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу

інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- громадська або волонтерська діяльність.

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет екзамену складається з трьох теоретичних питань, які оцінюються по 12 балів. Ще 4 бали аспіранти можуть здобути, відповідаючи на 4 тестові завдання закритого типу. Кожне тестове завдання оцінюється 1 балом.

Теоретичні питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно» 40-35 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно,

	послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре» 34-29 балів	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно» 28-24 балів	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проєкт побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно» 23 бали і менше	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання екзамену:

Здобувачі освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамену. Вони допускаються до екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що здобувач підготувався до екзамену, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Аспірантам, які за екзамен отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до таблиці відповідності.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою
		екзаменаційна
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	відмінно

82-89	B (добре)	добре
75-81	C (добре)/Good	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	задовільно
60-66	E (достатньо)/Enough	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail	

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Інноваційні технології методики викладання фахових дисциплін з історії та археології у ЗВО»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60% від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60% від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються,

виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних і практичних занять, а також контролю за самостійною та індивідуальною навчально-дослідною роботою використовуються мультимедійна лекційна аудиторія, мультимедійний проєктор, екран для проєктора, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

14. Рекомендована література

Основна

1. Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі: монограф. Запоріжжя: Просвіта, 2004. 328 с.
2. Гончарова Н. Методика викладання історії у вищій школі: навч. посіб. Харків: ФОП Шейніна О.В., 2009. 328 с.

3. Горохівський П. І. Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі: Курс лекцій: навч. посіб. для магістрантів денної та заочної форми навчання. Умань: ПП Жовтий О., 2012. 256 с.
4. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.
5. Комарніцький О. Б. Вибірковий освітній компонент «Історія українсько-російських відносин (XX – початок XXI ст.)»: з досвіду викладання. *Проблеми дидактики історії*: зб. наук. пр. / [редкол.: С. А. Копилов (наук. ред.), І. О. Кучинська, В. А. Дубінський та ін.]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І.Огієнка, 2022. Вип. 13. С. 222-232.
6. Курилів В. Методика викладання історії: навч. посібник. Львів, Торонто: Світ, 2003. 248 с.
7. Кучинська І.О. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2020. 292 с.
8. Левітас Ф. Л., Салата О. О. Методика викладання історії. Посібник учителя. Харків: Вид. група «Основа», 2006. 96 с.
9. Методика інноваційного викладання історичних дисциплін у закладах вищої освіти: навч.-метод. посіб. / Автор-укладач А. П. Гриценко. Глухів, 2022. 276 с. URL: https://www.researchgate.net/profile/Andriy-Hrytsenko/publication/363293898_Metodika_innovacijnogo_vikladanna_istoricnih_disciplin_u_zakladah_visoi_osviti/links/6316ed90acd814437f090cd9/Metodika-innovacijnogo-vikladanna-istoricnih-disciplin-u-zakladah-visoi-osviti.pdf
10. Степанков В. С., Опря І. А. Методика викладання історичних дисциплін в закладах вищої освіти: навчально-методичний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія. Кам'янець-Подільський, 2024. 90 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8155/Stepankov-V-Opria-I-Metodyka-vykladannia-istorychnykh-dystsyplin-v-ZVO.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
11. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії: навч.-метод. посіб. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

Додаткова

1. Арешонков В.Ю., Смагін І.І. Анатомія вчительського професіоналізму. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2023. 616 с.
2. Білан Л. Л. Методика викладання у вищій аграрній школі: навч. посіб. Ніжин: ПП Лисенко, 2010. 299 с.
3. Кабацька О. В., Шамшин О. П., Подковирофф Н. Т. С. Використання технологій штучного інтелекту в процесі навчання і викладання у вищій освіті. Вісник науки та освіти. 2023. № 11 (17). С. 719–735. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)-719-735](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17)-719-735)

4. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с. URL: <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/методика%20викладання.pdf?id=1ccec4002-ce8d-4991-809f-f0fcd3d3994b>
5. Комарніцький О.Б. та ін. Вишкіл вищої та фахової передвищої інклюзивної освіти : підручник / за ред.: Тріпака М. М. (гол. ред.), Дерлиці А. Ю., Козак Р. В., Лаврука О. В. Кам'янець-Подільський, 2024. С. 7-27 <https://kpdi.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/VYSHKIL-VYSHNOYI-TA-FAHOVOYI-PEREDVYSHNOYI-INKLYUZYVNOYI-OSVITY.pdf>
6. Комарніцький О. Б., Комарніцька Л. М. Бригадно-лабораторний метод навчання і студентство педагогічних закладів вищої освіти УСРР (середина 20-х – початок 30-х рр. XX ст.). *Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота): наук. журн. / [редкол. : В.В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2021. Вип. 2 (5). С. 7-17 URL: <https://journal.khmnra.edu.ua/index.php/njKhNA/article/view/126>*
7. Комарніцький О., Комарніцька Л. Навчальна діяльність студентів Житомирського педагогічного ЗВО у 20-30-ті рр. XX ст.: практики, підсумкова атестація. *Intermarum: історія, політика, культура*. Редкол.: М. Кругляк (гол. ред.), В. Венгерська, А. Сичевський та ін. Житомир: Вид-во Житомир. Держ. ун-ту імені І. Франка, 2022. Вип. 10. С. 37-56. URL: <http://intermarum.zu.edu.ua/article/view/260373>
8. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьева, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6862/1/O_Malykhin_MVVS_GI.pdf
9. Методичні рекомендації з розробки силабусів навчальних курсів в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. URL : <https://drive.google.com/file/d/1HDL0eYx4-RFLmYFh2Wss0Mqi9cE-8Zch/view>
10. Мірошніченко В. І., Гончаренко О. А., Тушко К. Ю. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2021. 168 с.
11. Нагаєв В. М., Портян М. О. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Харків: Стильна типографія, 2018. 289 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/4929/1/NP_VVSh_2018.pdf<https://cuesc.org.ua>.
12. Освітні технології: Навч. метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К., 2001. 255 с.
13. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Наказ МОН України №686 від 15.05.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#n7>

14. Положення про навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

URL: <https://drive.google.com/file/d/1L8T1Twkwn4hvUilKktIQB946p5RhRqCX/view>

15. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція).

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

16. Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція).

URL: <https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view>

17. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 р., №1556-р. із змінами від 29.12.2012, №1787-р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>

18. Савченко В.Г., Андрушина Л.Л. Традиційні та інноваційні педагогічні технології у вищій школі: Навчальний посібник для здобувачів II і III ступенів вищої освіти. Дніпро: «Візіон», 2019. 83 с.

19. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.

URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/15340/1/Навчальний%20посібник%20на%20сайт.pdf>

20. Шеремета Н.П. Культура української мови: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2012. 264 с.

21. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навчальний посібник. Київ, 2011. 315 с.

URL: <https://ru.scribd.com/document/603056940/посібник-Методика>.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/>

2. Офіційний веб-сайт Національної академії педагогічних наук України. URL: <https://naps.gov.ua>

3. Офіційний веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Офіційний веб-сайт Національної Парламентської бібліотеки України URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>

5. Офіційний веб-сайт Інституту історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua/uk>

6. Каталог курсів підвищення кваліфікації 2023 з напрямку Історія. URL: <https://ippo.com.ua/category/istoria/>